

NIEROZMYŚLNIE (37) *av*

W pisowni łącznej (24), w rozłącznej (13); -fl- (22), -śl- (13), -fl- (1), -sl- (1).

Oba e oraz o jasne (tak też Cn; w Calep 1 r. -ę- – może błędnie?).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w. s.v. rozmyślnie.

1. *Bez zastanowienia się, pochopnie, nieroztropnie, głupio; temere Vulg, Mącz, Modrz, Cn; inconsulte Calep, Cn; abrupte, incaute Mącz; inconciliate, insubide Calep; incogitate, immeditate Cn (34) : Człowiek roztropny nie gąrdzi rozmyśłem/ ále głupi y hárdy nie lęka się ni cze⁸⁰/ choćaby też co czynił nie rozmyślnie [*alienus autem et superbus non pertimescet timorem*]. *BibRadz Eccli 32/20, I 98b marg; OrzRozm D; Effundere dicimur ea quae subito et inordinate vel dicimus, vel scribimus, Co nierozmyślnie czyniemy. Mącz 139d; Temere Vpornie/ nierozmyślnie nierośpamiętawfy fie/ álbo bes przyczyny. Mącz 442c, 360d; OrzQuin Bv marg; RejPos 266v; RejZwierc 142v, 143, 171; Bo częłto się to trafia/ iż co kto raz nierozmyślnie wyrzeczē [*quae semel ab aliquo sine praemeditatione dicta sint*]/ tego nápotem vpornie broni. *ModrzBaz 26v, 59v, 63; KochFr 76; V Syren Ínac głos cudny: tym ludzie zdradzaią/ Którzy ich nierozmyślnie muzyki słuchaią. PudlFr 49; Calep 522a, b, 546b; CiekPotr 37; CzahTr C2.***

*W połączeniach szeregowych (4): Mącz 42b; Co záifte nie prozno áni z przygody álbo nierozmyślnie nie iełt vftáwione. *WujJud 239v; gdy rády zwierzchnych Pánow nierozmyślnie/ fkwápliwie á przed czálem bywaią rozgłáżáne [*ex consiliis principum temere et ante tempus evulgatis*] *ModrzBaz 25v; WujNT 22.***

W charakterystycznych połączeniach: nierozmyślnie (u)czynić (4), czytywać, karać, mówić (2), ożenić się, pisać, rozgłaszać, słuchać [czego], utracac, używać (2), walczyć, wierzyć, wyrzec.

*Szeregi: »marnie a nierozmyślnie« (1): z iákim éi włtydem tego ná ftárość vżywaią/ ktorzy młodość fwą márníe á nierozmyślnie vtracaią. *RejZwierc 18v.**

*»z miłości a nierozmyślnie« (1): iż fie tákże z miłości á nierozmyślnie ożenił *RejZwierc 31v.**

*»nieopatrznie i nierozmyślnie« (1): Co powiedziałz żeby to łączney było Chrístufowi niż komu infzemu z wiernych chwalcy Bożych: tedy to nie opátrzníe y nie rozmyślnie mowíłz. *CzechRozm 228.**

*»niepomíernie a nierozmyślnie« (1): á bezrozmyślnemu kázda s tych namnieyřza rzecz wiele zářzkodzić może/ gdy thego nie pomíernie á nierozmyślnie vżywa. *RejZwierc 142v.**

*»z přédka a nierozmyślnie« (1): bo poprawdzie mowíć s přédka/ á nierozmyślnie/ o rzeczy tákíey/ nie iełt to ledá co. *GórnDworz C8v.**

*»nierozmyślnie a z srogości gniewu« (1): gdziebychmy kogo nie rozmyślnie á s frogości gniewu przykro kárac chcieli *RejZwierc 77.**

*»ukwapliwie a nierozmyślnie« (1): áby żadney rzeczy nigdy nie czynił vkwápliwie á nierozmyślnie/ bez rády á bez słufznego rozmyřłu řwoiego *RejPos 183v.**

*»nierozmyślnie a z małym uwážaniem« (1): A Ezau nierozmyślnie á zmáłym vważáním dobrodzieyřtwá tego Bożego [...] powiedział: á co mi po práwie pierworodnym *SkarŻyw 346.**

*»wszetecznie a nierozmyślnie« (1): Níemow nic wřřetecznie á nierozmyślnie [*Ne temere quid loquaris*]/ áni řerce twoie niechay będzie přetkie ku mowíeniu przed Pánem Bogiem. *Leop Ecclē 5/1.**

2. *Nie rozumiejąc, nie pojmując czego (1)* : A oto y teraz dopiero/ ku vtwierdzeniu wiary mey/ przyślomi też to ná pámieć/ com dawno przed tym nie rozmyślnie czytawał *CzechRozm* 14.

3. *Niespodziewanie, nagle (2)* : Iedno mi tego žal żeś nierozmyślnie vmárł/ á więczy fortune wierzył niżli było potrzebá/ ktora nigdy nikomu wiary nie zdzierżála. *RejZwierc* 153v.

Szeregi »nierozmyślnie a nieobacznie« (1): owdzye wnet nie rozmyślnie á nieobácznie vpádlá nań [na Szawła]/ z niebá światłość wielka *RejPos* 284v.

Synonimy: 1., 2. *głupie, niebacznie, niemądrze, nieobacznie, nieopatrznie, szalenie*; 3. *nagle, nieobacznie, niespodziale, niespodziewale*.

Cf [**BEZROZMYŚLNIE**], **ROZMYŚLNIE**

JB